

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 139 (4834)
21 июнь 1982 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 бил
1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тиния.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ VIII СЪЕЗДИГА

Азиз ўртоқлар!
Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Композиторлари VIII съездининг делегатларини, республиканинг бутун музика жамоатчилигини қизғин ва самимий таъриқлайди.

Республика музика маданиятининг арбоблари ўзларининг навоабдаги съездига шонли бир пайтда, жонанок Коммунистик партия ленинчи Марказий Комитети тевариҳда маҳкам жипслашган, совет халқи коммунистик қурилишининг КПСС XXVI съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларини муваффақиятли ҳал этаётган, СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигига муносиб ҳоҳирлик қўраётган даврда бўлишди. КПСС Марказий Комитети бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг лирида Ўзбекистонда бўлганлиги республика музикачиларининг куч-қайратини ва сиёсий активлигини янада кўчи урдириб юборди. Унинг Ўзбекистон ССРга Ленин ордени тошшириш чоғида сўзлаган чуккур маъмули, ёрқин нуқтада республикамиз эришган муваффақиятларга юксак баҳо берди. Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини янада яқинлаштиришни улуғвор программаси белгилади. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми зўр аҳамиятга эга қарар қабул қилди. Унда қабул этилган Озғи-оёқат программаси мамлакат экономикасини ривожлантиришда, халқ фаровонлигини оширишда сифат жиҳатдан янги босқични бошлади.

Янги исқонни тарбиялашда, унда чуккур гоийий эътиқод, актив гражданилик позицияси, совет Ватанига муҳаббат ва садоқат туғилларини шакллантиришда фаол қатнашаётган санъаткор эйблар партиа режаларини муваффақиятли баърашда катта роль ўйнайдилар.

Иқсонпарварлик ва интернационализм руҳи билан сугурилан Ўзбекистон музика маданияти бошқа қардош республикаларнинг, аввало улуг рус халқининг санъати билан чамабарчас алоқани ривожлантириб ва бир-бирини ўзаро баъриб, айни вақтда кўп асрлар давомида халқ истеъдоди билан яратилган жамийи яхши, салмоқли, ялғор бойликларини саклаб қолмоқда.

Республика композиторлари бошқа иқсоний созозларнинг асослари билан яқиндан ҳамдўстликда турли музика жанрларида муваффақиятли ишлаб, шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини, коммунизм буюкдорларини бўлиши замонашарикларнинг қаҳрамонона зафарларини маҳд этмоқдалар, дунёда энг-кўчор ва иқсонпарвар совет санъатини кенг пропанаганда қилмоқдалар. Улар бундан буюн

ҳам янги-янги муваффақиятларга муттасил эришаверини иштиғкига тўлаб-тоғайлар.

Халқ манфаатлари билан янаша, ҳаёт ҳақиқатини, иқсонпарвар идеалларини қарор топтириш, коммунистик қурилишнинг актив қатнашчилари бўлиш зарурлиги тўғрисида партиа XXVI съездининг маданий фронт ҳодимларига исбатан кўйган талабларини тўла-тўқис турмушга табиқ этиш учун курашиш — ҳозирги босқичда бутун санъаткор эйблар каби республика музика маданияти арбобларининг ҳам бош вазифасидир.

Ўзбекистон композиторлари партиянинг ленинчи миллий сиёсати тантанасини, мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлиги ва ўзаро ерданини, ақойиб социалистик воқелини, совет турмуш тарзининг буюк афзаллиқларини чуккур ва яққол очиб бераётган, жанри ва тематикаси жиҳатдан хилма-хил музика асарлари яратишлари лозим. Ётқи социализм жамиятининг маънавий негизларини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда, совет кишиларининг коммунистик дунёқарашини шакллантиришда, уларни ҳаётбахш совет вазифаларини ва пролетар интернационализм руҳида тарбиялашда музиканинг родини янада ошириши бундан буюн ҳам кўмаклашиш — музика маданияти арбобларининг шон-шараф ишдир.

Шу вазифаларининг ҳаммасини амалга оширишда Ўзбекистон Композиторлар союзи муним роль ўйнайди. Бу союз музика санъати ҳодимлари тўғрисида, айниқса иқсондор ёшлар ҳақида доимо ғамхўрлик қилиши, улар орасида ҳайрихоҳлик, чинакам ўртоқлик, ўзаро талабчанлик ва масъулият муҳитини явулда келтириши, уларга гоийий-сиёсий савияни ва профессионал маҳоратни оширишда амалий ердан бериши, принципанга, таъсирчан, самарали бадиий тақидли ҳар томонлама ривожлантириши керак. Ётқи яхши музика асарларини пропанаганда қилгани янада яқинлаштириш, юксак кўшиқчилик иқсонидетини ҳар тарафлама ривожлантириш, корхоналар, ноҳозлар, совхозлар, қурилишлар, муассасаларнинг меҳнат коллективлари билан, Совет Армиясининг жангчилари, ўқувчи ёшлар билан алоқани мустаҳкамлаш муним вазифасидир.

Мава шуларнинг ҳаммаси Ўзбекистон Композиторлар союзининг иш усули, форма ва методларини янада тақомиллаштириши, союз аъзолари аҳдигини ошириши талаб қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика композиторларининг VIII съездида муваффақиятли, самарали ишларини тилайди ҳамда республиканинг музика жамоатчилиғи кўп миллият совет маданиятини ривожлантиришда қўшаётган ҳиссасини бундан буюн ҳам кўйатирибери, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашда аборат оқиллаш соҳида зўр иқсоний гайлат-ишқо ва қатъий билим меҳнат қилавери. Совет Иттифоний Коммунистик партияси XXVI съездининг тарихий қарорларини баъраш учун жуда актив курашавери. деб қатъий ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

УЛУГ ЗАМОНГА ҲАМОҲАНГ МУЗИКА ЯРАТАЙЛИК

Тошкентда Ўзбекистон композиторларининг VIII съезди ўтказилди. Бир ҳафта мобайнида концерт залларида, театрларнинг сахналарида республика композиторларининг асарлари янгради, спектакллар қўрсатилди. Симфония музикалари бошлаб боналар учун ёзилган асарларга музика иқсонидинг ҳамма жанрлари эътибориди. Тақидли усталар музика санъати ёш аълодининг вакиллари тингловчиларга катта иқсоний ҳисоб бердилар.

Композиторлар съездининг охириги кунини 19 июлда ўз фаолиятларининг йилларини, КПСС XXVI съездининг қарорларидан кейин чиқадиган вазифаларини муҳокама қилдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республика композиторлари VIII съезиди табригини ўқиб эшиттирди.

Ўзбекистон Композиторлар союзи правленесининг раиси Э. Ш. Солиқов ҳисобот доклады қилди.

Ревизия комиссиясининг раиси Т. Ж. Қўмаев шу комиссиянинг докладини қилди.

Ҳисобот докладыда иқсоний мунозара қатнашчилари композиторлар М. Левлев, М. Тоқиев, У. Мусаев, С. Жаид, Тошкент давлат консерваториясининг ректори З. В. Халлаевлар, музикашунослар Т. С. Визго, Г. В. Кузнецова, Ф. М. Караматов, Қорақалпоғистон Композиторлар союзи правленесининг раиси Н. Мухаммедов ва бошқаларнинг нутқларида тақийдаб ўтилди.

Хисобот докладыда иқсоний мунозара қатнашчилари композиторлар М. Левлев, М. Тоқиев, У. Мусаев, С. Жаид, Тошкент давлат консерваториясининг ректори З. В. Халлаевлар, музикашунослар Т. С. Визго, Г. В. Кузнецова, Ф. М. Караматов, Қорақалпоғистон Композиторлар союзи правленесининг раиси Н. Мухаммедов ва бошқаларнинг нутқларида тақийдаб ўтилди.

Композиторлар катта усталар билан ёнма-ён туриб ишладилар. Ёрта авлод ва ёш авлод композиторларининг вакиллари самарали меҳнат қилмоқдалар.

Порлоқ коммунистик идеяларини қарор топтириш учун курашда, тивчлик учун курашда совет кишиларининг, замонашарикларининг қаҳрамонона фаолиятларини бадиий тарангун этишга иштибатган композиторларнинг иқсоний куч-қайратлари съездида юксак баҳо олди.

Съездеда СССР Композиторлар союзи правленесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти Т. Н. Хренников нутқ сўзлади.

Бу ерга келиб, съездининг шунда қатнашганлигиндан хурсандман, деди у. Шу исқа мундат ишда жуда маҳум, кўнлан-кўп таасиротлар олдим. Навоий номида опера ва балет театрининг балет труппаси билан танишиб, шу бадиий коллективнинг ақойиб режиссерлар составини кўриб гоий кувудим. Бу театрининг балет труппаси нихот ақойиб, шундай истеъдодли ёш артистлардан ташкил топгани, улар мамлакатимизда ҳар қандай театрининг оубуси бўла олади. Қўғирқок театрида биз боналар спектаклнинг кўрдики, унинг мунозасини М. Буюқов ёзибди. Бу музика ҳайратла қоларли даражада образли, ифодали қилди ёзилган. А. Берлиннинг «Гўзал Висна» балети кинида катта таъсирот қолдириб, балетнинг музикаси динк ва рақсон бўлиб, у яхши оркестрланган ва унинг сахнада қўйилиши тахсига сазовордир. Эйнарк Солиқовнинг опереттаси билан таъиндик: спектакль ёрқин, ифодали, томошабонда яхши қолдириб қолдилади.

У. Мусаевнинг «Хандис» опереттаси балет тўғрисида кўп яхши гаплар айтиш мумкин. Мен уни Москвада курганим. Бу ёш композиторнинг асари мени қойиб қолдириди. Балет мамлакатимиз кўп миллиятли умуммаданиятининг музика айланди. Н. Зоиров «Уйғуриш» опереттаси жанрлари ва мураббаб мавзуга мурожаат этган. Асар сахналаштирилган, томошани учун яхши совға бўлади, деб ўйлайман.

Съезд меҳмонлари — қардош республикалар музика жамоатчилигининг вакиллари Ўзбекистон композиторларига яхши истақлар билдириб, табрик сўзлари айтдилар.

Съезд делегатлари иқсоний янада тақомиллаштириш, асарлар бадиий даражасини ўстириш йўлларини белгилаб олдилар. Уларнинг ҳар бири замонашарик муносиб, келгуси авлодлар учун буюк зафарлар замонашарик музика йилломасининг саҳифалари бўлиб қолсин, деб айтдилар.

Съезд Композиторлар союзи правленесининг янги составини сайлади.

Съезд ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Х. Абдуллаев қатнашди.

Шу кун Ўзбекистон Композиторлар союзи правленесининг пленуми бўлиб ўтди. Компартия Собор Бюроси правленесининг биринчи секретари қилиб, М. Тоқиев, А. Берлин, У. Мусаев, Г. Кузнецова секретарлари қилиб сайландилар.

(ЎЗАТ).

КОМПОЗИТОР, ДИРИЖЁР, ПЕДАГОГ

СССР халқ артисти, СССР ва Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларининг, Ж. Неру ва Ж. А. Носир номидаги халқаро мукофотларнинг лауреати, композитор, профессор Мухтор Ашрафий туғилган кунининг 70 йиллигига бағишланган юбилей кечаси 18 июнь кунини Тошкентда бўлиб ўтди.

Юбилей кечасини Ўзбекистон ССР маданият министри З. Р. Раҳимбобоева очди.

Унинг етмиш йиллиги композиторнинг иқсоний турму-

шидаги шонли сана билан бир вақтга тўғри келганлигида рамзий маъно бор: Россия ярим аёр муқаллам Мухтор Ашрафий «Қурилиш» деб атаган биринчи Ўзбек симфониясини ёзган эди. Унда янги турмуш қурилишини, тўлаб-тоғай қурилишини маҳд этган эди.

Дўстим ва саздошман атоқли музика ва жамоат арбоби ҳақида бир неча оғиз сўз айтиш имконияти берилгандан бахтиёрман. — деди СССР Композиторлар союзи правленесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти Т. Н. Хренников юбилей кечасида сўзлаган нутқида. Мухтор Ашрафий Совет Ўзбекистон профессионал музика маданиятининг бунёдкорларидан бири, асосчидан бири бўлиб, совет музика маданияти тарихига киради.

Ўзбекистон ССР халқ эзувачси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Ишчи ўз дўсти ва саздошман ҳақида асарлар устида биргаликда ишлаганликларини ҳақида таъиндик.

(ЎЗАТ).

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИНИНГ ТАНТАНАСИ

Кеча тошкентликлар коммунистлар ва партиясизлар блокнинг номзодлари учун яқдиллик билан овоз бердилар

ДАВР ХИСЛАТИ

Куйбишев райониди 54-сайлов участкаси халқ депутатлари маҳаллий Советларга ўтказилган аввалги сайловларда бўлмаган эди. Бу ерда — 120-мактаб биносида овоз бераётган ақоли истиқомат қилаётган кўпгина ўқувчи, мағазилар болалар бочаси, почта, ателье ҳам йўқ эди. Ушундай маҳаллий буюн ҳам бўлмаган эди.

Ушбу сайлов участкасининг кўпчилиги Тошкент трактор заводининг ишчилари, техниклари, инженерларидир. Уларнинг айримлари билан танишмак. Мава участка сайлов комиссияси раисининг ўринбосари В. В. Горемичкин 10-кек мастери П. И. Синарев сўхбатлаш

нинг раҳбари, унинг рафиқаси Раҳима — шу кечнинг ишчиси. Одамлар тез камол топишарди. Яқиндагина И. С. Хузақулов мастери эди, ушунда «Ўз касбинини устаси» номини олишга сазовор бўлган эди, эндиликда у пех бошлиғи.

Сайлов участкаси гавкумлашмоқда. Мава 26-кек соловчилар бригадир Павел Африканович Котов, эрхотин Юничлар ўз боллетларини ташлашди. 120-мактабни битирган, эндиликда темир йўл транспорти инженерлари институтининг студенти Елена Истошина биринчи марта овоз беришга қатнашди. Салдулаевлар — оиласи сайлов участкасига биринчи марта овоз бергани катта овоз берди. Матёкуб Салдулаев уруш ва меҳнат ветерани, рафиқаси Фаина Мухторовна ҳам ишлаб чиқаришда 30 йил меҳнат қилган.

Бу ерда шаҳар Советига «Ташпромстрой» трестининг бош директори Марат Носирович Абдуллаевнинг номади овозга қўйилган. Район Совети депутатлигига номзодлар орасида «Среднеэнергомонтаж» трести раисининг Наталья Петровна Кельмова, САИИИРИ илмий-тақидиот институтининг ишлаб чиқарини буюнча директор ўринбосари Виктор Алексеевич Орлов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг конструкторини буюнча директор Абдукомил Тўрбеков, Қорабевлар бор.

СУРАТДА: уруш қатнашчиси, меҳнат ветерани Матёкуб Салдулаев овоз бермоқда. М. Нуриддинов фотоси.

Долзарб мавзу

ЧИНАКАМ ХАЛҚ ХОКИМИЯТИ

Маҳаллий Советларга сайловлар арафасида биз Тошкентда «Малина» тринотга ишлаб чиқарини бирлашмаси тўғрисида Шонра Умаровна Ҳолмухамедовна мурожаат қилиб, бу йил унинг учун қайси айдатлари билан диққатга сазоворини ҳақида сўрадик. У шундай жавоб берди:

— Ишда ҳам, шахсий ҳаётимда ҳам кўпгина ишлар юз берди. Аввало, ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили тошкентликларнинг муддатидан ялғори баърадим, мурабаб тўғува дастгоҳларининг қўлгина турларини ишлашни ўрганиб олдим. Бу эса менга кўпгина тошкентликларни яхши сифат билан 200 процентга етказиб ва ундан ҳам охири баъра имконияти берди.

Корхонамиз коммунистлари Ўзбекистон Компартиясининг XX съездида делегат қилиб сайлаб, менга катта ишонч билдирилди. Мава, яқинда эса мен меҳнат қилаётган коллектив номзодини халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети депутатлигига қўрсатди. Бу йил бизнинг оиламиз янги уйга кўчиб ўтди...

Совет халқи ўзининг энг яхши ўғил-қизларини халқ ҳокимиятига вақил қилиб сайлади. Улар орасида тошкентликлар сайловлар учун иштиқлик билан депутатликка номзодли овоз берган — 1-йиллик комбинати болетчилар бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исқомил Ҳолатович Орипов, кўпчилиги — комбинати тўғувичси, ВЛКСМ XIX съезди делегати Қаромат Халлаевна Ёрбобоева, «Ўзбекхлоно» ишлаб чиқарини бирлашмасининг илмий-тақидиот, «Ўн биринчи беш йиллик» ушбу сайловлар учун баъраимиз бўйича республика ишлаб чиқарини ялғори ташаббусини бошловчиларидан бири Тимофей Ильич Игумнов, В. П. Чкалов номи авиация ишлаб чиқарини бирлашмаси бош директори ўринбосари, Октябрь революцияси ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Павел Иванович Салдунов, Комил Ерматов номи «Ўзбекфильм» кино студияси директори, СССР халқ артисти, Ҳамма номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Шухрат Солиқович Аббосов ва бошқалар бор.

Тошкентликлар халқ депутатлигига номзодлар учун овоз беришда яқдиллик билан қатнашди. Партия ва ҳукуматимизнинг ташқи ва ички сиёсатини ақдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини намойиш этдилар. Ватанимиз қудратини зарбдор меҳнатчилар билан мустаҳкамлашга бўлган иштиқликларини ифода этдилар.

Октябрь революцияси номи завод тоғари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Қодиров овоз бериш учун боллетини қабул қилди: «Мен тивчлик учун, совет кишиларининг бахти учун, бизнинг ави Ватанимиз янада гўзал, янада қудратли бўлиши учун овоз бераман», деди.

Тивчлик учун, меҳнат кишиларининг бахти учун, Совет кишиларининг ақсоний иштиқликларини ифода этдилар. Бу ишонч билан қилиб берилган овозлар билан нухтада бир неча бор тақдирландилар. Бу тушунарли. Чунки, Советларда сайловлар учун мамлакатимизда фақат ёрқин эҳди қолдирган байрамгина, социалистик демократия тантанасини эмас, шу билан бирга биз қўлга киритган ютуқларининг умумлаш қўриғи ҳамдир. Тошкентликлар фарқласа яқиндаган нарсалар жуда кўп. Қўнлаб коллективлар сайловга яхши меҳнат ютуқлари билан келдилар. Шаҳар сановати пландан тақдирлар 25 миллион сўмдан охиригун маҳсулот реализация қилди, сановат ишлаб чиқаринининг ушун суръатини ўтган йилнинг шу даврига нисбатан беш процентга охири. 200 минг квадрат метрга янги ўй-йоллар фойдаланишга тошширди.

Аммо эришилган ютуқларга ҳақиқий баҳо бериш билан бирга биз халқ этилган масалалар устида мунтазам иш олиб боришимиз, ишга туширилмаган резерв ва имкониятларини тоштишимиз лозим. КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил), Пленуми қарорлари, унда белгилаган СССРнинг Озғи-оёқат программаси, ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқида баён қилганга қўрсатмалар бизни ана шунга сазовор эатади.

Партия талабларининг ҳаракат программаси маҳаллий Советлар, яқиндан сайланган халқ депутатлари учун ҳам муҳим аҳамиятга эга. «...Советлар Конституцияда мувофиқ территориялар ва тармоқ бошқарушининг бирлигини ўзида мунтазамлаштириши. — деган эди Л. И. Брежнев — Иқсоний томондан советлар ишлаб чиқарини ривожлантириш учун ҳам, шунингдек одамларга хизмат қилиш сифатини ошириш учун ҳам жавоб беради. Бизнинг социалистик жамиятимиз нақадар тораб етувурқ бўлиб бораверса, бу проблемаларнинг ҳаммаси шу қадар яхшироқ, қомилроқ ҳал этилиши лозим».

Халқ депутатли бўлиш шарафини ва юксак масъулият ҳам билан. Шунини муҳимини, ҳар бир депутат меҳнатқилларининг нағзаларини, тақидилар ва таъиндик муваффақиятларини яна билан диққат — эътибор билан муносабатда бўлиши, уларга ўз пайтида аҳамият бериши, совет ва ҳузаулик органларининг ишчи яхши-куш учун муним бўлган буюн ишга амалга ошириши зарур. Сайловчиларнинг нағзаларини демократиямизнинг ёрқин намоиш бўлиши учун меҳнатқиллар учун, мамлакатимизнинг янада тўлаб-тоғайлаш, совет кишиларининг турмуш шароитларини янада яқинлаштириш учун қўрсатилган ғамхўрлик ўз ифодасини топган. Ана шунинг учун ҳам партия ва совет органлари сайловчиларнинг нағзаларини умумлаштиришлари, уларнинг сўзаси бақарилиши учун зарур тақидиларни қўришлари тақидиот этилади.

Тошкентликлар барча совет кишилари катори сайлов кунини ишчилар сифидининг, иштиқликларининг энг яхши вақиллари учун яқдил овоз бериб ленинчи Коммунистик партия атрофида мустаҳкам жипслашганликларини яна бир бор намойиш қилдилар.

СУРАТДА: Ш. Ҳолмухамедова.

